

Bakker Bakker nog altijd een begrip op „de Buurt”

BEEEMSTER — De immigrant in de Beemster polder, die zomaar overdag op de „buurt” zonder fluisteren durft te bekennen dat hij „bakker Bakker” niet kent, zal heel wat ongelovige gezichten om zich heen vinden. De vertrouwde verschijning van Piet Bakker (66) — met zijn bruine pet en een beetje gebogen lopend achter zijn inmiddels antieke handkar — is immers niet goed weg te denken uit Middenbeemster. Natuurlijk, bakker Bakker is officieel gestopt met het bakkersvak. Twee jaar geleden al, toen schoonzoon Fred en dochter Bets het eeuwenoude bakkerijtje tegenover het Heerenhuis overnamen. Maar de oude meester zelf, en zijn vrouw evenmin, trekt zich weinig aan van de beruchte pensioengrens. Nog iedere morgen heeft hij van 9 tot 12 uur zijn wijkje in het dorp, om Fred wat te helpen. Zijn echtgenote staat nog vrijwel elke dag achter de toonbank, alsof er niets veranderd is. Het oude winkeltje wordt nog op regelmatige tijden bestormd door hele legers mavo-leerlingen, precies zoals dat door de decennia heen met de ulo'ers het geval moet zijn geweest.

Bommen vernielden eerste bakkerij

Hoezeer de figuur van de gepensioneerde bakker een begrip is op de Buurt, blijkt alleen al uit de naam „het winkeltje van bakker Bakker.” Die wordt nog steeds gehanteerd en zal voorlopig ook wel niet worden prijsgegeven, doordat Bakker en zijn vrouw er nog zo vaak zijn te signaleren.

„Maar dat was ook afgesproken, twee jaar geleden”, vertelt hij. „Ik wou er niet meteen helemaal uit. Het bevat me nog veel te goed.”

De fraai gelijnde bakkerij was een van de eerste gebouwtjes in de Beemsterpolder na de droogmaking in 1612. Het knusse winkeltje is altijd een bakkerij geweest, al was dat in het begin in combinatie met een boerderij. Ook in deze tijd zal het voorlopig blijven staan. Want de hoge ouderdom en het fraaie en gezellige uiterlijk hebben de Rijksdienst voor de Monumentenzorg bewogen tot een extra verzorging en een plaatsje op de lijst van beschermde antiquiteiten.

Bakker Bakker moet zijn vak wel door en door kennen:

„Ik ben van school af altijd in de bakkerij geweest, want mijn vader was ook al bakker. Ik liep nog op school toen ik bepaalde dagen op de fiets naar huis mocht. Dan was ik vroeger thuis en kon ik vader helpen.”

Die eerste bakkerij was niet op de buurt, maar stond wel al in de Beemster. Grootvader Bakker dreef namelijk vlakbij de kruising van de Nekkerweg en de Hobredeweg een bakkerszaakje. In de „Oost” dus. „Onze” bakker Bakker heeft zijn eerste tien jaren van zelfstandigheid in die winkel doorgebracht. Hij is gedurende het grootste deel van zijn loopbaan, tot 1958 ongeveer, op en top een warme bakker geweest. Alles maakte hij zelf: brood, beschuit, roggebrood, koekjes en gebak, te veel om te noemen.

De indruk dat bakker Bakker altijd met een handkar heeft gevent, is een beetje vals. Eigenlijk al van het begin had hij ook een auto tot zijn beschikking. Een rijbewijs was er in die jaren niet voor nodig.

In 1933 is bakker Bakker getrouwd. Zijn vrouw is ook een echte Beemsterlinge. Ze had altijd aan de Hobredeweg gewoond. Niet ver van de ouderlijke woning van haar man.

Zand in je mond

De oorlogsjaren hebben aan het vrede bestaan in de Oosthoek van de Beemster een wreed einde gemaakt. Mevr. Bakker weet dat haarfijn te vertellen: „Dat was in 1944 op 5 oktober 's morgens 5 uur. Dat vergeet ik nooit meer. We lagen nog te slapen toen dat vliegtuig er aan kwam. Maar voordat je daar erg in had was je wakker en had je allemaal zand en troep in je mond. Overal om ons huis heen waren bommen gevallen. Het was maar een geluk dat het er niet bovenop was.”

Desondanks is er van de bakkerswoning, waarin ook hun twee kleine kinderen lagen te slapen, weinig overgebleven. Het resultaat wordt geïllustreerd aan de hand van een grote foto, die mevrouw Bakker voorzichtig uit een doos tevoorschijn haalt. Bij het zien van de ten dele ingestorte bakkerij komen er weer veel herinneringen in het echtpaar Bakker boven.

Hij: „Voor het slaapkamerraam stond een grote pereboom maar die was helemaal weg.”

Zij: „Ik was onherkenbaar en we zaten heel gek voorovergebogen op ons bed. We waren eigenlijk gered door de oven. Daar bleef het hele huis op hangen.”

Naar de buurt

In ieder geval was het op dat moment gebeurd met het bakken en venten in de Oost: „We hebben er wel over gepraakt, zeerd of we de bakkerij weer zouden opbouwen, maar we hebben het maar niet gedaan. Tot de oorlog afgelopen was, zijn we bij mijn schoonvader in huis gebleven en daarna konden we op de Buurt terecht. Nog niet hier in de bakkerij, want daar zat nog een ander. Nee, we kwamen in de winkel waar nou Albertsma in zit, tegenover de politie.”

De bakker die daar had gezeten heette Buurs. Die was lid van de NSB en ze hadden hem opgepakt. Daarom mochten wij erin. Iedereen dacht: „Als die oorlog over is, dan komen die NSB-ers toch niet weer terug. Maar ze kwamen langzaam aan allemaal weer hier. We zaten er een poosje in, toen kwam Buurs ook weer terug. Hij wou er weer in. Toen is 'ie een tijdje knecht geweest bij mij. Hij woonde in de voorkamer en wij zaten in de achterkamer. Dat ging niet, natuurlijk. Alle goederen en alles was van Buurs. Op het laatst kregen we ruzie.”

Ruzie. Een woord dat volstrekt niet bij bakker Bakker en zijn vrouw past. Beide behoren door hun vriendelijkheid en hun bescheidenheid tot de meest geliefde mensen van de buurt.

Restauratie

We gaan weer terug naar het verleden. In dezelfde periode dat de moeilijkheden met bakker Buurs zich voordeden, kwam de antieke, oude bakkerij tegenover het Heerenhuis opeens leeg te staan. Dorpsdokter Gosen had het pand, dat niet in zo'n geweldige conditie verkeerde, overgenomen van de toenmalige bakker Van Meurs. De arts was van plan de bakkerij te slopen en een nieuw huis te laten bouwen op die aantrekkelijke hoek in het dorpscentrum. Het kwam er echter niet van. De dokter kreeg een praktijk in Groningen aangeboden en vertrok naar het hoge Noorden. Bakker Bakker kocht de bakkerij. Tenminste, voorzover die er nog in was te ontdekken:

„Het zag er niet zo best uit in het begin. We moesten eerst door de gang gewoon in de modder lopen. Maar ja, ik

dacht, we doen er elk jaar wat aan en dan wordt het vanzelf steeds beter.”

Er kwam evenwel onverwachte hulp Monumentenzorg, enigszins gealarmeerd door de rondwariende plannen om de bakkerij te slopen, bood aan het hele bouwstel te restaureren. Bakker Bakker hoefde uiteindelijk slechts 25 procent van de totale restauratie te betalen. Hij vertelt: „In '49 was het pas klaar. Maar we hebben er erg veel plezier van gehad. Zo mooi en zo goed hadden wij het nooit zelf kunnen doen.”

Massaproductie

Na de voltooiing van de restauratie in 1949 zijn er eigenlijk alleen maar gunstige dingen over de bakkerij en de gang van zaken rond de verkoop te vertellen. Alleen kwamen er nog wat saneringsproblemen tussen door, toen iedere bakker in de omtrek een eigen, verplichte, wijk kreeg toebedeeld. Bakker Bakker mocht op dat moment de weg niet meer uit om te venten. Een slag, want juist langs de lange polderwegen, vooral in de omgeving natuurlijk van de Hobredeweg, had hij zijn meeste trouwe klanten. Hij moest nog meer van het ware bakkersvak laten varen.

Tegen de jaren '60 verloor hij zijn reputatie als warme bakker. Het werd steeds moeilijker te concurreren tegen de massaproductie in de fabrieken en daarom ging ook bakker Bakker er steeds meer toe over zijn produkten op grote schaal in te slaan. Het was een wezenlijke verandering in zijn bestaan en niet alleen omdat het kneden en bakken in de ruimte achter de winkel voorbij was: „Nou ligt dat wat anders, maar vroeger vonden de mensen bijvoorbeeld beschuit van de fabriek maar minderwaardig. Tegenwoordig wordt het allemaal veel beter in de fabriek gedaan, maar dat was eerst niet zo. Ik geloof, als je nu met je eigen gebakken brood zou komen, zoals wij het vroeger maakten, ik dacht niet dat de mensen het meer op prijs zouden stellen. Het was vroeger wat te zacht en te los.” Zijn vrouw is het wat dat betreft niet helemaal met hem eens: „Er werd altijd veel meer zorg aan besteed. Dan kun je het ook lekkerder maken.”

Gepensioneerd

Twee jaar geleden heeft bakker Bakker het bakkersbedrijf overgedaan aan zijn kinderen. Zo gaat dat. Hijzelf en zijn vrouw verhuisden enkele tientallen meters verder, naar de overkant van de Rijperweg, waar naast het Heerenhuis een plaatsje was vrijgekomen. Daar kunnen ze, in de uren dat ze niet werken, de boel nog een beetje in de gaten houden. Maar over de toekomst van de winkel, die enige tijd geleden van binnen nog enkele veranderingen onderging, hoeft niemand zich al te veel zorgen te maken. Ondanks de komst van de supermarkt in Middenbeemster, waardoor de meeste overgebleven dorpswinkeltjes wel zullen verdwijnen, is de bakkerij van voortbestaan verzekerd. Daar staat de Rijksdienst voor de Monumentenzorg borg voor.

HARRY AARDEMA

Doos gebak voor gebruy

